

ВИСОЦЬКА Марія – аспірантка, асистентка кафедри української мови імені професора Івана Ковалика, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна (vysotskam27@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7732-9320>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.5>

Бібліографічний опис статті: Висоцька, М. (2022). Складені ойконіми України на -івк-а XIX–XXI століть. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія», 51, 36–47, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.5>*

СКЛАДЕНІ ОЙКОНИМИ УКРАЇНИ НА -ІВК-А XIX–XXI СТОЛІТЬ

Анотація. Стаття присвячена аналізу складених ойконімів України з формантом -івк-а XIX–XXI століть. У статті проаналізовано проблему розрізнення складних та складених назв. Мета нашого дослідження – зафіксувати та проаналізувати складені назви поселень на -івк-а. За основу поділу взято структурний критерій. Засвідчено 1546 складених назв. Усі оніми поділено на дві групи: 1. Ойконіми, атрибути яких характеризують назви населених пунктів за різноманітними ознаками (1298 назв); 2. Ойконіми-прикладки (191 назва). Атрибути в складених ойконімах вказують на різні ознаки: час заснування (Нова, Стара: **Нова Павлівка, Стара Вишівка**), розмір (Мала, Велика: **Мала Солтанівка**), на місце розташування населеного пункту (Верхня, Середня, Нижня, Західна, Східна: **Нижня Жужманівка**), на характер місцевості, рослинного світу (Польова, Лісова, Степова тощо: **Лісова Лисіївка**), колір (Зелена, Червона, Жовта: **Зелена Рубанівка**) тощо. Засвідчено 153 назви населених пунктів, атрибутами яких є порядкові числівники, зазвичай Перша чи Друга (**Білоусівка Перша**), зрідка Третя (**Голубинівка Третя**). Найбільше зафіксовано назв, атрибуту яких вказують на час заснування поселення (833 назви), з них 775 містять компонент Нова (Ново-). Означальні компоненти складених ойконімів часто мають протилежне семантичне навантаження, відповідно утворюють повні та неповні опозиційні пари. Зафіксовано також контекстуально опозиційні ойконіми. Атрибутом у складених ойконімах також виступає прикметник з суфіксом -ськ, який виражає етнічний аспект чи вказує на відношення до інших топонімів (наприклад, **Сапанівська Хотівка**).

Ойконіми-прикладки зазвичай вказують на засновника поселення або ж на локалізацію населеного пункту (**Петро-Михайлівка**). Часто такі назви утворені внаслідок об'єднання двох поселень в один (наприклад, **Дубівчик-Маслівка**). Зафіксовано прикладкові конструкції, утворені поєднанням ойконіма на -івк-а та апелятива, що позначає тип поселення (**Хутор-Миколаївка**) або місце виробничої діяльності (**Рудня-Гацьківка**). Окремо виділено складені ойконіми, утворені за допомогою прийменників (**Коло-Михайлівка**), а також меморіальні ойконіми (**Тарасо-Шевченківка**). Найбільше складених ойконімів зафіксовано у XX столітті, найменше – у XIX. Простежуємо тенденцію до економії мовних форм. Аналізуючи територіальне поширення ойконімів на -івк-а, стверджуємо, що складені назви найбільш характерні для Дніпропетровської, Донецької, Кіровоградської, Одеської, Сумської областей, найменше таких назв засвідчено у західних областях України.

Ключові слова: топонім, ойконім, складений ойконім, структурний аналіз, апелятив, атрибут.

VYSOTSKA Mariia – PhD student, Lecturer at Ivan Kovalyk Ukrainian Language Department, Ivan Franko National University of Lviv, 1, University Street, Lviv, 79000, Ukraine (vysotskam27@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7732-9320>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.5>

To cite this article: Vysotska, M. (2022). Skladeni oikonimy Ukrainy na -ivk-a XIX–XXI stolit [Composite oikonyms of Ukraine ending in -ivk-a of 19th–21th centuries]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia «Filolohiia» – Problems of Humanities. “Philology” Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 51, 36–47, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.51.5>

COMPOSITE OIKONYMS OF UKRAINE ENDING IN -IVK-A OF 19TH–21TH CENTURIES

Summary. The article is devoted to the analysis of the composite oikonyms ending in -ivk-a. The article analyses the problem of differentiation of complex and composite names. The purpose of our research is to record and to analyse the composite names of settlements ending in -ivk-a. The division is based on a structural criterion. 1,546 composite names are recorded. All onyms are divided into two groups: 1. Oikonyms, the attributes of which characterize the names of settlements by to various features (1298 names); 2. Oikonyms-appositions (191 names). Attributes in composite oikonyms indicate different features: time of foundation (New, Old: **Nova Pavlivka, Stara Vyzhivka**), size (Small, Big: **Mala Soltanivka**), the location of the settlements (Upper, Middle, Lower, Western, Eastern: **Nyzhnja Zhuzhmanivka**), indicate the nature of the area, flora (Field, Forest, Steppe, etc.: **Lisova Lysijivka**), colour (Green, Red, Yellow: **Zelena Rubanivka**), etc. The highest number of onyms whose attributes indicate the time of the foundation of the settlement was performed (833 titles), 775 of them contain the Nova- (Novo-) component. Attributive components of composite oikonyms often have the opposite semantic load, forming complete and incomplete oppositional pairs, respectively. Contextually oppositional oikonyms were also recorded. An attribute in compound oikonyms is also an adjective with the suffix -ськ, which expresses an ethnic aspect or indicates a relationship to other toponyms (**Sapanivs'ka Khotivka**, for instance).

Oikonyms-appositions usually indicate the founder of the locality or the location of the settlement (**Petro-Mykhajlivka**). Such names are often formed as a result of merging of two settlements into one (for example, **Dubivchyk-Maslivka**). Appositional construction, formed by a combination of the oikonym ending in -ivk-a and an appellative denoting the type of settlement (**Khutoro-Mykolajivka**) or the place of production activity (**Rudnja-Ghacjkivka**), were recorded. Composite oikonyms formed with the help of prepositions (**Kolo-Mykhajlivka**), memorial oikonyms (**Taraso-Shevchenkivka**) are singled out separately. The highest number of composite oikonyms was recorded in the 20th century, the least in the 19th. A tendency towards the economy of language forms was observed. While analysing the territorial distribution of oikonyms ending in -ivk-a, we claim, that composite names are the most typical for Dnipropetrovsk, Donetsk, Kirovohrad, Odesa, and Sumy regions, the fewest such names have been attested in the western regions of Ukraine.

Key words: toponym, oikonym, composite oikonyms, structural analysis, attribute, appellative.

Постановка проблеми. Серед досліджуваних ойконімів України з формантом -івк-а фіксуємо складені багатокomпонентні назви, які переважно виступають у формі словосполучень. Простудіювавши праці, присвячені ареальним розвідкам різних регіонів України, наприклад Волині (В. Шульгач), Карпат (М. Худаш), Опілля (В. Котович), Поділля (Н. Герета, Л. Дика), Покуття (Д. Бучко), Рівненщини (Я. Пура), Слобожанщини (Ю. Абдула), Сумщини (О. Іваненко), Чернівців (Ю. Карпенко) тощо, стверджуємо,

що структурні особливості ойконімів на -івк-а лише побіжно проаналізовані. Тож відсутність комплексного дослідження таких назв населених пунктів зумовила потребу у вивченні їхньої семантики та структури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Автори праць, об'єктом вивчення яких виступають назви населених пунктів на -івк-а, передусім сконцентрували свою увагу на лексико-семантичному аналізі твірних баз та лінгвокультурологічному їх аспекті (Котович, 2017; Яцій, 2005). Вагомими в українському

мовознавстві є розвідки О. та О. Скляренків («Типологічна ономастика» (Скляренко & Скляренко, 2013)), присвячені структурно-словотвірному складу та групуванню топонімів, дослідження Д. Бучка («Кілька уваг про атрибути в складених ойконімах», «Основні принципи і способи номінації поселень у галицькій землі (за даними реєстру поселень з 1670 р.)» (Бучко, 2004, 2013а)); формантні розвідки З. Купчинської (Купчинська, 2017а, 2017б), І. Царалунги (Царалунга, 2005), Л. Дикої (Дика, 2011).

Мета статті – проаналізувати складені ойконіми України з формантом -івк-а, зафіксовані в джерелах ХІХ–ХХІ століть. Мета передбачає реалізацію таких основних завдань: охарактеризувати способи творення та структуру досліджуваного типу назв населених пунктів, класифікувати атрибутивні чи уточнювальні компоненти, визначити продуктивність складених ойконімів.

Виклад матеріалу. Виникнення складених ойконімів, як зазначає О. Голінатий (2013), спричинене намаганням уникнути повторів, коли під час творення назв поселень залучають додаткові означувальні компоненти (с. 89). Тож творення онімів з диференційними означеннями є одним зі способів уникнення топонімної омонімії.

Автори праці «Типологічна ономастика» вказують, що існує двочленний та тричленний структурний поділ ойконімів. Так, наприклад, К. Камерон, виділяє прості та складні оніми. До складних зараховує назви, що складаються з двох чи більше елементів, з'єднаних разом. Серед складних конструкцій С. Роспанд виокремив три підтипи: 1) складення; 2) зрощення; 3) синтаксичні словосполучення (Скляренко & Скляренко, 2013, с. 23–24). Побуває в мовознавстві також і термін *семантично двокласові ойконіми*, проте, як зазначив С. Вербич (2014), ця назва є «не надто вдалою, оскільки чітко не вказує, які саме ойконіми входять до цієї групи» (с. 193). Тричленний поділ складених та складних назв запропонував О. Голінатий (2013), виділивши такі типи: 1) посесивно-локативний; 2) посесивно-квалітативний та 3) локативно-квалітативний (с. 89–90). Д. Бучко (1990) зазначав, що атрибутивні компоненти у складених ойконімах вказують не лише на час виникнення

поселення, його локалізацію на місцевості, а й на належність означуваного поселення певній особі, характер використання місцевості в минулому, на первісний зовнішній вигляд географічного об'єкта чи на його розмір (с. 41).

Розглядаючи складені дво- чи багатоконтактні назви поселень, варто згадати, що, окрім зазначених онімів, функціонують також і складні назви, які є наслідком зрощення атрибута з ойконімом на -івк-а. Складені оніми послуговували базою творення складних назв, на що вказують писемні пам'ятки. В українському ойконімному ландшафті простежується тенденція до економії мовних форм (стягнення двокомпонентних ойконімів): *Новоолексївка; Чрв., Дністровський р-н; Сокирянська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 1; 1967, ІМС Чрв., 544; (Ново-Олексївка) 1946, УкрАТП, 547.* Хоч фіксуємо зрідка також назви поселень, які з однокомпонентних структур на сучасному етапі перейшли у розряд складених, наприклад: *Нова Павлівка; Плт., Полтавський р-н, Машівська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 8; (Новопавлівка) 1967, ІМС Плт., 626; (Нова Павлівка) 1946, УкрАТП, 1983; Петро-Давидівка; Плт., Полтавський р-н, Диканська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 7; (Петродавидівка) 1967, ІМС Плт., 316; (Петро-Давидівка) 1946, УкрАТП, 737; Мала Покровка; Дн., Синельниківський р-н, Раївська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 9; 1968, ІМС Дн., 433; (Мало-Покровка) 1946, УкрАТП, 779.* Проте зазначимо, що такі ойконіми у 1940-х роках зазвичай були двокомпонентними, тож хоч порівняно з серединою ХХ ст. відбувається процес ускладнення назв (перехід від складних до складених), проте, насправді, це є повернення до первісного правописного оформлення (наприклад, *Нова Павлівка* (2021) – *Новопавлівка* (1967) – *Нова Павлівка* (1946) Плт., Полтавський р-н, Машівська селищна рада).

Постає питання: зараховувати такі назви, як *Новоіванівка, Новоселівка, Ново-Катеринівка, Ново-Василівка* тощо, до складених або складених конструкцій чи ні. Д. Бучко (2013а) у праці «Післявоєнне впорядкування назв населених пунктів і його вплив на ойконімну систему України» зазначив, що

українській ойконімії завдало значної шкоди введення численних *складних назв*, у яких препозитивними компонентами є прикметники: «Біло-, Велико-, Верхньо-, Високо-, Зелено-, Кам'яно-, Красно-, Кругло-, Лисо-, Мало-, Ново-, Старо-, Червоно-, Чисто-, Широко-, що пишуться з другим компонентом разом або через дефіс» (с. 229). Автор стверджує, що правопис таких онімів нічим не обумовлений (Бучко, 2013а, с. 230). Це підтверджує і Г. Касім (1978), аналізуючи правописні норми ХХ століття (стаття «Через дефіс чи разом?»). Як зазначає мовознавець, труднощі у написанні таких ойконімів «... пояснюються насамперед тим, що до цього часу залишається складною лінгвістична проблема розмежування складних слів і словосполучень. Адже у мовленні постійно відбувається процес формування нових композитів на основі словосполучень; отже, завжди будуть і явища, проміжні між словосполученням і словом» (с. 73). Відповідно використання дефісу є проміжним етапом у творенні складних слів і обґрунтоване переважно тим, що слова ще не встигли повністю зростися (Касім, 1978, с. 73).

За основу поділу ойконімів на складні та складені беремо саме *структурний критерій*. Тож використовуємо таке розрізнення складних та складених назв: складні назви – «результат лексико-синтаксичного способу деривації та основокладання (1) поєднання прикметникової основи та іменника, 2) поєднання числівникової основи та іменника» (Мосур, 2019, с. 5), складені ж назви – це поєднання кількох повнозначних компонентів, а також онімів, написаних через дефіс.

Аналізуючи ойконіми України на -івк-а, зафіксовані в джерелах ХІХ–ХХІ ст., усі складені назви населених пунктів поділяємо на такі групи: 1. Ойконіми, атрибути яких безпосередньо характеризують населені пункти за різними ознаками; 2. Ойконіми-прикладки. Прикладки при основному слові вказують на розташування, засновників чи ідентифікують на відміну від давнішого поселення, яке вже існує.

1. Ойконіми, атрибути яких безпосередньо характеризують населені пункти за різними ознаками

Ця група складених назв є найчисленнішою, нараховуємо 1298 ойконімів, атрибути

яких вказують на різні ознаки – на час виникнення поселення, його розмір, місце розташування, на ознаку за кольором, на характер навколишнього середовища тощо:

1) ойконіми, атрибути яких вказують на час заснування поселення (833 назви)

Цікаво зауважити, що більшість з них, а саме 775 назв, мають атрибут *Нова, Ново-*, що свідчить про вторинність таких найменувань: **Стара Вишівка**; Вл., Ковельський р-н, Старовишівська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1967, ІМС Вл., 639; 1946, УкрАТП, 2003; **Нова Плахтіївка**; Од., Білгород-Дністровський р-н, Саратська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 2; 1967, ІМС Од., 774; 1946, УкрАТП, 207; **Нова Липівка**; І-Фр., Івано-Франківський р-н, Тисменицька міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 2; 1967, ІМС І-Фр., 239; **Stapanówka Stara**, pow. skwirski, 1890, SGKP, XI, 329.

2) ойконіми, атрибути яких вказують на розмір поселення (196 онімів)

Мала Кошелівка; Чрг., Ніжинський р-н, Вертіївська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1972, ІМС Чрг., 467; 1946, УкрАТП, 954; **Мала Гараздівка**; Зк., Березівська окр.; 1946, УкрАТП, 31; **Мала Солтанівка**; Кв., Фастівський р-н, Калинівська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 7; 1971, ІМС Кв., 280; 1946, УкрАТП, 415; (**Sołtanówka Mała**) pow. wasylkowski, 1863, 1890, SGKP, XI, 68; **Велика Шишівка**; Днц., Горлівський р-н, Шахтарська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1969, ІМС Днц., 910; 1946, УкрАТП, 942; **Велика Бугайівка**; Кв., Обухівський р-н, Васильківська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 5; 1971, ІМС Кв., 276; 1946, УкрАТП, 368; (**Buhajówka Wielka**) pow. kijowski, 1880, SGKP, I, 453.

3) ойконіми, атрибути яких вказують на місце розташування населеного пункту (34 назви)

Верхня Писарівка; Хрк., Чугуївський р-н, Вовчанська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 8; 1967, ІМС Хрк., 402; 1946, УкрАТП, 813; **Середня Герасимівка**; Лг., Станично-Луганський р-н; 1946, УкрАТП, 1325; **Верхня Штанівка**; С., Білопільський р-н; 1946, УкрАТП, 116; **Нижня Жужманівка**; Плт., Кременчуцький р-н, Козельщинська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 1; 1967, ІМС Плт., 446; 1946, УкрАТП, 1470; **Нижня Богданівка**; Лг., Верхньо-Теплівський р-н; 1946, УкрАТП, 200;

Верхня Шверівка; Лг., Довжанський р-н, Сорокинська міськрада; **1946**, УкрАТП, 415. Також фіксуємо компоненти-атрибути, які вказують на основні сторони горизонту: **Західна Петрівка;** Плт., Зіньківський р-н, **1946**, УкрАТП, 892; **Східна Петрівка;** Плт., Зіньківський р-н; **1946**, УкрАТП, 903.

4) ойконіми з атрибутами на позначення кольору (30 ойконімів)

Зелена Рубанівка; Хрс., Каховський р-н, Зеленопідська сільрада; **2021**, ЕДУАТУ, 3; **1972**, ІМС Хрс., 479; **Червона Людмилівка;** Хрс., Бериславський р-н, Великоолександрівська селищна рада; **2021**, ЕДУАТУ, 1; **1972**, ІМС Хрс., 287; **1946**, УкрАТП, 142; **Червона Деріївка;** Дн., Кам'янський р-н, Лихівська селищна рада; **2021**, ЕДУАТУ, 3; **1968**, ІМС Дн., 724; **(Червоно-Деріївка) 1946**, УкрАТП, 647; **Жовто-Олександрівка;** Дн., Кам'янський р-н, П'ятихатська міськрада; **1946**, УкрАТП, 1358. Зауважимо, що найчастіше при творенні таких складених ойконімів використано прикметник **Червона**.

5) ойконіми, атрибутами в яких виступають порядкові числівники (153 назви населених пунктів)

У таких ойконімах атрибутами переважно є порядкові числівники **Перша**, **Друга**, хоч фіксуємо також і числівник **Третя**, **П'ята**, зрідка атрибут зафіксовано у вигляді чисел: **Білоусівка Перша;** Вн., Тульчинський р-н; **1967**, ІМС Вн., 660; **1946**, УкрАТП, 1361; **Софіївка Друга;** Рв., Дубинецький р-н, Вербська сільрада; **2021**, ЕДУАТУ, 2; **1973**, ІМС Рв., 227; **1946**, УкрАТП, 135; **Голубинівка Третя;** Дн., Дніпровський р-н, Святовасилівська сільрада, **1968**, ІМС Дн., 799; **1946**, УкрАТП, 958; **Калинівка Друга;** Вн., Хмельницький р-н, Калинівська міськрада; **2021**, ЕДУАТУ, 7; **(Калинівка-II) 1967**, ІМС Вн., 294; **1946**, УкрАТП, 536; **П'ятомиколаївка;** Крв., Олександрійський р-н, Онуфрівська селищна рада; **2021**, ЕДУАТУ, 5; **1971**, ІМС Крв., 677; **(П'ято-Миколаївка) 1946**, УкрАТП, 1125. Атрибути в таких ойконімах позначають порядок розташування, заселення або заснування населеного пункту.

б) ойконіми, атрибути яких вказують на характер місцевості, де знаходиться поселення, характеризують рослинний світ (11 топонімів)

Степова Новоселівка; Хрк., Куп'янський р-н, Петропавлівська сільрада; **2021**, ЕДУАТУ, 5; **(Степна Новоселівка) 1967**, ІМС Хрк., 720; **1946**, УкрАТП, 166; **Польова Лисіївка;** Вн., Хмельницький р-н, Калинівська міськрада; **2021**, ЕДУАТУ, 7; ІМС Вн., 296; **1946**, УкрАТП, 1414; **Суха Журівка;** Од., Березівський р-н, Ширяївська селищна рада; **2021**, ЕДУАТУ, 1; **1967**, ІМС Од., 865; **1946**, УкрАТП, 1779 (над річкою Суха Журавка); **Прикордонна Улашанівка;** Хм., Шепетівський район, Ганнопільська сільрада; **2021**, ЕДУАТУ, 7; **1971**, ІМС Хм., 486; **1946**, УкрАТП, 1202; **Піщана Петрівка;** Од., Березівський р-н, Андрієво-Іванівська сільрада; **2021**, ЕДУАТУ, 1; **1967**, ІМС Од., 682; **1946**, УкрАТП, 57; **Лісова Лисіївка;** Вн., Хмельницький р-н, Калинівська міськрада; **2021**, ЕДУАТУ, 7; **1967**, ІМС Вн., 294; **1946**, УкрАТП, 1408.

7) ойконіми, атрибутами яких виступають етніміми (3 назви)

Греково-Олександрівка; Днц., Кальміуський р-н, Бойківська селищна рада; **2021**, ЕДУАТУ, 4; **1969**, ІМС Днц., 822; **1946**, УкрАТП, 1683; **Греково-Семенівка;** Днц., Катиківський р-н; **1946**, УкрАТП, 952.

8) складені ойконіми з штучними атрибутами позитивного забарвлення (весела, мудра, добра, дружня тощо) (22 оніми)

Зазвичай такі назви виникли внаслідок перейменувань радянських часів: **Весела Федорівка;** Дн., Нікопольський р-н, Мирівська сільрада; **2021**, ЕДУАТУ, 5; **1968**, ІМС Дн., 849; **1946**, УкрАТП, 1860; **Весела Любівка;** Днц., Андріївський р-н; **1946**, УкрАТП, 406; **Дружньо-Надеждівка;** Дн., П'ятихатський р-н; **1946**, УкрАТП, 1305; **Мудро-Костогризівка;** Хрс., Скадовський р-н; **1946**, УкрАТП, 895. До цієї підгрупи зараховуємо також ойконіми з атрибутом Вільна: **Вільна Терешківка;** Плт., Кременчуцький р-н, Піщанська сільрада; **2021**, ЕДУАТУ, 2; **1967**, ІМС Плт., 509; **1946**, УкрАТП, 1612.

9) ойконіми, які містять декілька компонентів-атрибутів (7 ойконімів)

Зафіксовано також назви поселень, у яких є декілька атрибутивних компонентів: **Ново-Дмитрівка Друга;** Од., Роздільнянський р-н, Роздільнянська міськрада; **1946**, УкрАТП, 1410; **Ново-Дмитрівка Перша;** Од., Роздільнянський р-н, Роздільнянська місь-

крада; 1946, УкрАТП, 1409, **Нанчівка Велика**, **Нанчівка Владична** (*Nanczulka Wielka*); Лаврів, Самбір; 1819–1820; ЙФМ, 207.

Виділяємо також назви населених пунктів, які з часом змінили свої атрибути: **Мала Карначівка**; Т., Кременецький р-н, Лановецька міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 1; (**Карначівка Друга**) 1946, УкрАТП, 1130; **Нова Гусарівка**; Хрк., Ізюмський р-н, Балаклійська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 2; (**Червона Гусарівка**) 1967, ІМС Хрк., 199; (**Червона Гусарівка**) 1946, УкрАТП, 56; **Нижня Краснопавлівка**; Хрк., Лозівський р-н, Лозівська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 6; 1967, ІМС Хрк., 758; (**Красно-Павлівка**) 1946, УкрАТП, 1848. Варто зауважити, що власне компоненти складених ойконімів з формантом -івк-а залишилися незмінними.

Атрибути в складених ойконімах першого типу зазвичай утворюють опозиційні пари: *неповні та повні*. Неповні опозиційні пари (однокомпонентний ойконім та складена назва населеного пункту): **Плахтійка**; Од., Білгород-Дністровський р-н, Плахтійська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1967, ІМС Од., 774; 1946, УкрАТП, 208 та **Нова Плахтійка**; Од., Білгород-Дністровський р-н, Саратська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 2; 1967, ІМС Од., 774; 1946, УкрАТП, 207. Повні опозиційні пари (складені ойконіми з компонентами-атрибути протиілежної, антонімічної семантики): **Мала Олександрівка**; Хрс., Бериславський р-н, Великоолександрівська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 1; 1972, ІМС Хрс., 286; 1946, УкрАТП, 133 та **Велика Олександрівка**; Хрс., Бериславський р-н, Великоолександрівська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 1; 1972, ІМС Хрс., 273; 1946, УкрАТП, 122.

Окрім повних та часткових опозиційних пар виділяємо також і *контекстуальні опозиційні пари*, у яких обидва ойконіми є двокомпонентними конструкціями, проте слова-атрибути у їхній структурі не виступають антонімами в загальному розумінні, як-от *мала–велика*, *нова–стара* тощо. Важливо, що такі населені пункти розташовані поруч, а атрибути в їхніх назвах виконують диференційну функцію. **Коса Рішнівка**; Хм., Шепетівський р-н, Лановецька сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 7; 1971, ІМС Хм., 637; (**Коса-Ришнівка**) 1946, УкрАТП, 1582; (*Raszniówka Kosa*)

pow. zaslowski, 1888, SGKP, IX, 535. **Велика Рішнівка**; Хм., Шепетівський р-н, Лановецька сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 7; 1971, ІМС Хм., 637; (**Велика Рішнівка**) 1946, УкрАТП, 1553; (*Raszniówka Wielka*) *pow. zaslowski*, 1888, SGKP, IX, 535.

У 1940-х роках засвідчено багато населених пунктів, назви яких є повними опозиційними парами, які в новіших джерелах уже об'єднані в одне поселення або ж один з населених пунктів (зазвичай хутір) занепадає. Відповідно потреба в компоненті-атрибути нівелюється, тож складений ойконім замінюється однокомпонентним з формантом -івк-а: **Комендантівка Друга**; Плт., Кишеньківський р-н; 1946, УкрАТП, 1125; **Комендантівка Перша**; Плт., Кишеньківський р-н; 1946, УкрАТП, 1124 < **Комендантівка**; Плт., Кременчуцький р-н, Пришибська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 2; 1967, ІМС Плт., 411. **Єлисаветівка Друга**; Хрк., Лозівський р-н; 1967, ІМС Хрк., 758; 1946, УкрАТП, 1833; **Єлисаветівка Перша**; Хрк., Лозівський р-н; 1967, ІМС Хрк., 758; 1946, УкрАТП, 1832 < **Єлисаветівка**; Хрк., Лозівський р-н, Лозівська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 6.

Отже, серед складених ойконімів першої групи найбільше зафіксовано тих, атрибути яких свідчать про час заснування поселення. Такі ойконіми часто утворюють повні або неповні опозиційні пари, атрибут в яких є вказівкою на час та період заснування населених пунктів: відповідно наявність у назві компонента *Нова* дає підставу стверджувати, що поселення з'явилося пізніше, аніж відповідне з компонентом *Стара*. Варто зауважити, що складених ойконімів на -івк-а з компонентом *Нова* є найбільше серед усіх цього структурного типу. Найбільше складених ойконімів, атрибути яких вказують на різноманітні ознаки, фіксуємо на території південно-східних та частини центральних областей України, а саме на території Дніпропетровщини, Донеччини, Кіровоградщини, Одещини, Сумщини. На «теренах давнього заселення» (Бучко, 2013а, с. 226) складених назв населених пунктів є значно менше, ойконімія Правобережжя здебільшого представлена однокомпонентними онімами. Найменше складених назв засвідчено на території Закарпаття, Івано-Франківщини, Львівщини. Зауважимо, що

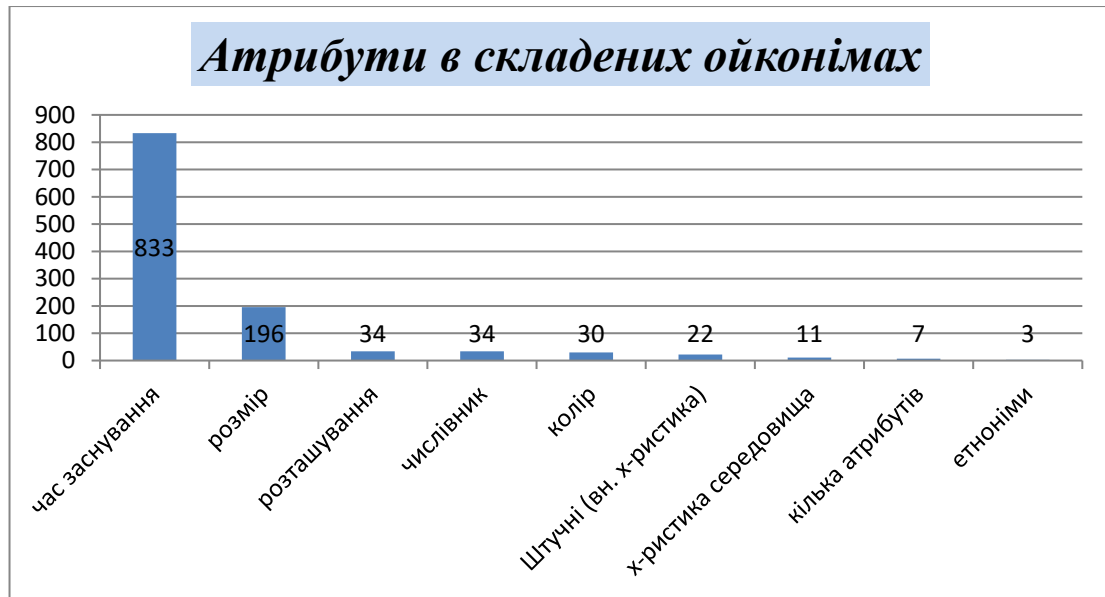

Рис. 1

для Криму характерні складні, а не складені назви.

Серед складених ойконімів на -івк-а є багато назв, у яких атрибутом виступає відносний прикметник з суфіксом -ськ (прикметник на *-ьскъ). Як вказує З. Купчинська (2017б), серед складених назв багато таких, які компонентом-атрибутом розширили ойконім, що існував вже до того. У таких випадках уточнено етнічний (*Русько-Іванівка; Од., Білгород-Дністровський р-н, Старокозацька сільрада, 1967, ІМС Од., 322; 1946, УкрАТП, 235*) аспект, проте найчастіше атрибут вказує на відношення до певного поселення чи території (с. 168). Наприклад, *Сапанівська Хотівка; Т., Кременецький р-н; 1946, УкрАТП, 1098; Петрівка-Роменська; Плт., Миргородський р-н, Петрівсько-Роменська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 6; 1967, ІМС Плт., 193; 1946, УкрАТП, 2579; Сурсько-Михайлівка; Дн., Дніпровський р-н, Солянська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 1; 1968, ІМС Дн., 801; 1946, УкрАТП, 1623; Ганнівка-Вирівська; С., Сумський р-н, Білопільська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 4; 1973, ІМС С., 157; 1946, УкрАТП, 2069; *Syganówka Zieleniecka; pow. katowiecki, 1827–1880, SGKP, I, 721.**

2. Ойконіми-прикладки (прикладки при основному слові вказують на розташування, засновників чи ідентифікують на відміну від давнішого поселення, яке вже існує)

Серед складених назв населених пунктів в окрему групу виділяємо *ойконіми-прикладки*. Це субстантивний тип словосполучень, утворений від двох іменників за зразком атрибутивних словосполучень. Такі назви можуть або містити назви засновників, власників чи мешканців поселень, або ж «означальна частина до об'єднання в словосполучення могла позначати інший об'єкт і становити окрему топоназву з власним значенням» (Царалунга, 2005, с. 61). Прикладки зазвичай вказують на локалізацію поселення. Загалом нараховано 164 таких складених ойконіми: *Петро-Євдокіївка; Од., Роздільнянський р-н; 1967, ІМС Од., 733; 1946, УкрАТП, 1425; Федоро-Михайлівка; Мк., Вознесенський р-н, Єланецька селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1971, ІМС Мк., 432; 1946, УкрАТП, 504; Петро-Михайлівка; Зп., Запорізький р-н, Петро-Михайлівська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1967, ІМС Зп., 272; 1946, УкрАТП, 1055; Дуб-Маслівка; Вінницький р-н, Немирівська міськрада; 1967, ІМС, 499; (Дубівчик-Маслівка) 1946, УкрАТП, 233; Рівчак-Степанівка; Чрг., Ніжинський р-н, Макіївська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1972, ІМС Чрг., 516; 1946, УкрАТП, 732; Демурино-Варварівка; Дн., Кам'янський р-н, Саксаганська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1968, ІМС Дн., 724; 1946, УкрАТП, 1298; Полтаво-Боголюбівка; Дн., П'ятихатський р-н; 1946, УкрАТП, 1296; Олієво-Королівка; І-Фр.,*

Коломийський р-н, Городенківська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 4; 1967, ІМС І-Фр., 194; 1946, УкрАТП, 251.

Виділяємо також прикладкові конструкції, які складаються з оніма на -івк-а та первісно апелювативного компонента на позначення типу поселення. У таких випадках відбувається онімізація номенклатурних термінів. Такі сполуки ще називають апозитивними топонімічними конструкціями (Скляренко & Скляренко, 2013, с. 59); у них онімізація проходить через перехідний етап: від мінімального до максимального. Більшість назв населених пунктів рідко виступають апозитивними конструкціями, здебільшого назви поселень складаються з власних імен як таких (одно- чи двокомпонентних: *Іванівка* чи *Нова Іванівка*). Відповідно, терміни, які позначають тип поселення (*хутір*, *слобода*, *балка*, *район тощо*) зберігають апелювативний статус і не онімізуються (Скляренко & Скляренко, 2013, с. 59–62). *Слобідка-Мушкатівка*; Т., Борщівський р-н; 1946, УкрАТП, 138; *Слободо-В'язівка*; Жт., Коростенський р-н, Народницька селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 6; 1967, ІМС Жт., 454; 1946, УкрАТП, 1080; *Балка-Софіївка*; Хрк., Красноградський р-н, Кегичівська селищна рада; 1946, УкрАТП, 1374; *Хуторо-Миколаївка*; Дн., Василівський р-н; 1946, УкрАТП, 247, *Рай-Оленівка*; Хрк., Харківський р-н, Пісочинська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 7; 1967, ІМС Хрк., 879; (*Райоленівка*) 1946, УкрАТП, 2473 (можливе й інше трактування: ці ойконіми «містять у собі вказівку на апелюватив рай 'красива, благодатна місцевість'» (Котович, 2019, с. 18)). Зауважимо, що у складених ойконімах атрибут зазвичай стоїть на першому місці, проте в апозитивних топонімічних конструкціях, пов'язаних із суспільно-економічними формациями, переважає зворотний порядок.

До цього ж типу складених назв зараховуємо й ті, у структурі яких є апелювативи на позначення місць виробничої діяльності (*рудня*, *гута*, *будя*). *Litwinówka-Rudnia*; pow. owrucki, 1884, SGKP, V, 351; *Гутка-Кашипурівка*; Чрг., Городнянський р-н; 1946, УкрАТП, 258; *Рудня-Гацьківка*; Жт., Житомирський р-н, Миропільська селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1967, ІМС Жт., 213; 1946, УкрАТП, 431; (*Rudnia Hańkówka*)

pow. żytomierski, 1881, SGKP, III, 6; *Рудня-Калинівка*; Жт., Коростенський р-н, Малинська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 5; 1967, ІМС Жт., 435; 1946, УкрАТП, 155. Загалом нараховано 27 ойконімів з апозитивними топонімічними конструкціями.

Також зафіксовано меморіальні ойконіми, наприклад, *Тарасо-Шевченківка*. Такі назви ще називають назвами-символами чи назвами-посвятами. Вони зазвичай присвячені визначним подіями, датам чи видатним людям (Масенко, 1982, с. 655). Проблема зарахування таких ойконімів до складених полягає в тому, що ці назви виникли як результат переосмислення, трансонімізації з додаванням словотворчих афіксів. «Протириччя у цьому випадку не у структурі назв, а в змішуванні двох точок зору: діахронної (генетичної) і синхронної (структурної)» (Скляренко & Скляренко, 2013, с. 24). *Тарасо-Шевченківка*; Дн., Дніпровський р-н, Чумаківська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 2; 1946, УкрАТП, 737; *Тарасо-Григорівка*; Чрк., Черкаський р-н, Чигиринська міськрада; 2021, ЕДУАТУ, 4; 1972, ІМС Чрк., 696; 1946, УкрАТП, 1563.

Окремо виділяємо назви, атрибутивні компоненти яких є виразниками ідеологічного минулого: *Більшовик-Федорівка*; Од., Роздільнянський р-н; 1946, УкрАТП, 1376; *Князе-Григорівка*; Хрс., Каховський р-н, Великолепетницька селищна рада; 2021, ЕДУАТУ, 3; 1972, ІМС Хрс., 246; 1946, УкрАТП, 404; *Володимиро-Ульяновка*; Крв., Олександрійський р-н; 1971, ІМС Крв., 643; 1946, УкрАТП, 1080.

Також зафіксовані поодинокі ойконіми, компоненти-атрибути яких вказують на відношення до конкретних поселень або на локалізацію самих населених пунктів: *Артільна Олександрівка*; Хрк., Лозівський р-н; 1946, УкрАТП, 1814 (поруч село Артільне); *Василівка-на-Дніпрі*; Дн., Синельниківський р-н, Раївська сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 8; 1968, ІМС Дн., 773; (*Василівка на Дніпрі*) 1946, УкрАТП, 1433.

Серед складених ойконімів на -івк-а збереглися також прийменникові конструкції. Такі типи назв використовують для називання мікрооб'єктів (пор. *Kolo Jalinki*, *Сіножатки коло Нежухова* (Мосур, 2019, с. 181, с. 237)). Більшість прийменникових конструкцій зникли через перейменування населених пунк-

тів у повоєнні роки (Бучко, 2013а, с. 227). *Подо-Калинівка*; *Хрс.*, Херсонський р-н, Ювілейна сільрада; 2021, ЕДУАТУ, 5; 1972, ІМС *Хрс.*, 624; 1946, УкрАТП, 969; *Коло-Михайлівка*; *Вн.*, Вінницький р-н; 1946, УкрАТП, 193.

Висновки. Серед ойконімів України з формантом -івк-а, засвідчених у джерелах ХІХ–ХХІ ст., зафіксовано 1546 складених назв. Такі назви ми поділили на дві групи: 1) ойконіми, атрибути яких безпосередньо характеризують населені пункти за різними ознаками; 2) ойконіми-прикладки. Атрибути в складених ойконімах вказують на різні ознаки: час, місце розташування населеного пункту, характер місцевості, колір тощо. Засвідчено також назви поселень, атрибутами в яких виступають порядкові числівники та етноніми. Серед атрибутів найчастотнішими є ті, які вказують на час заснування поселення (833 назви), а саме на його новітність (вторинність стосовно до давнішого поселення): 775 ойконімів з компонентами *Нова*, *Ново*-. Серед складених ойконімів виділяємо повні, неповні та контекстуальні опозиційні пари. Засвідчено 46 назв, у яких атрибутом виступає відносний прикметник з суфіксом -ськ, такий прикметник зазвичай вказує на відношення до певного топоніма. Виокремили ойконіми-при-

кладки (164 назви), що містять назви засновників, власників чи мешканців поселень, вказують на локалізацію поселення. До структури 27 складених назв поселень входять первісно апелювативні компоненти, що вказують на тип поселення або ж місце виробничої діяльності. Нечисленними є меморіальні назви поселень, прийменникові конструкції та ойконіми, атрибути яких характеризують населені пункти за відношеннями до інших географічних об'єктів. Зауважимо, що найбільше складених ойконімів з формантом -івк-а зафіксовано у ХХ столітті, зазвичай атрибути у таких онімах характеризують поселення за різноманітними ознаками. Значно менше складених назв у ХІХ ст.: атрибути вказують як на розмір, час, місце тощо, так і на відношення до інших топонімів. На сучасному етапі велика кількість таких ойконімів перейшла у розряд простих або складних. Складені назви найбільш поширені на території південних, східних та частини центральних областей України (Дніпропетровської, Донецької, Одеської, Кіровоградської, Миколаївської, Харківської, Сумської областей), найменше ж таких назв зафіксовано у Кримській, Львівській, Івано-Франківській, Закарпатській, Чернівецькій областях.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Вн. – Вінницька обл.; **Вл.** – Волинська обл.; **Дн.** – Дніпропетровська обл.; **Днц.** – Донецька обл.; **Жт.** – Житомирська обл.; **Зк.** – Закарпатська обл.; **Зп.** – Запорізька обл.; **І-Фр.** – Івано-Франківська обл.; **Кв.** – Київська обл.; **Крв.** – Кіровоградська обл.; **Лг.** – Луганська обл.; **Лв.** – Львівська обл.; **Мк.** – Миколаївська обл.; **Од.** – Одеська обл.; **Плт.** – Полтавська обл.; **Рв.** – Рівненська обл.; **С.** – Сумська обл.; **Т.** – Тернопільська обл.; **Хрк.** – Харківська обл.; **Хрс.** – Херсонська обл.; **Хм.** – Хмельницька обл.; **Чрк.** – Черкаська обл.; **Чрц.** – Чернівецька обл.; **Чрг.** – Чернігівська обл.

ЛІТЕРАТУРА

- Бучко Д. Г. Кілька уваг про атрибути в складених ойконімах. *Студії з ономастики та етимології*. Київ, 2004. С. 16–21.
- Бучко Д. Г. Основні принципи і способи номінації поселень у Галицькій землі (за даними реєстру поселень з 1670 р.). *Історична та сучасна українська ономастика : Вибрані праці*. Чернівці: Букрек, 2013. С. 346–356.
- Бучко Д. Г. Післявоєнне впорядкування назв населених пунктів і його вплив на ойконімійну систему України. *Історична та сучасна українська ономастика : Вибрані праці*. Чернівці : Букрек, 2013. С. 225–233.
- Бучко Д. Г. Походження назв населених пунктів Покуття. Львів : Світ, 1990. 144 с.
- Голінатий О. П. Лексико-семантична основа ойконімії Кіровоградщини. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2013. № 6(2). С. 83–92.
- Гумецька Л. Л. Нарис словотворчої системи української актової мови ХІV–ХV ст. Київ : В-во АН УРСР, 1958. 298 с.

- Дика Л. Л.** Складні та складені ойконіми Східного Поділля : семантика та структура. *Рідне слово в етнокультурному вимірі : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції / Упор. М. Федурко, В. Котович, Г. Філь. Дрогобич : Посвіт, 2011. С. 116–124.*
- Касім Г. Ю.** Через дефіс чи разом? *Культура слова*. 1978, № 14. С. 73–78.
- Котович В. В.** Ойконіми Тернопільщини на -івка: лінгвокультурологічний аспект. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Мовознавство*. Тернопіль, 2017. № 1 (27). С. 175–183.
- Котович В. В.** Християнські мотиви в ойконімах України : лінгвокультурологічний аспект. *Studia Ucrainica Varsoviensia. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego*. 2019, Vol. 7. С. 13–22. DOI 10.5604/01.3001.0013.6008
- Купчинська З. О.** Архаїчні ойконіми на*-ьскь: Верхнє та Середнє Придністер'я (ХІ–ХХІ ст.). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Мовознавство*. Тернопіль, 2017. № I(27). С. 194–198.
- Купчинська З. О.** Архаїчні ойконіми на *-ьскь: Правобережне Полісся (ХХ–ХІХ ст.). *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів, 2017. № 64. Ч. II. С. 18–29.
- Масенко Л. Т.** Розвиток топонімічної лексики. *Історія української мови. Лексика і фразеологія*. Київ : Наук. Думка, 1983. С. 620–659.
- Мосур О. С.** Мікротопонімія кінця ХVІІІ – початку ХІХ століття: Самбірський циркул : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Львів, 2019. 205 с.
- Скляренко О., Скляренко О.** Типологічна ономастика : монографія : у 5 кн. Книга друга : Ономастичний словотвір у типологічному ракурсі. Одеса : Астропринт, 2013. 408 с.
- Царалунга І.Б.** Складені ойконіми на -ани (-яни). *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Слов'яни: історія, мова, культура»*. Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2005. Т. 1. С. 60–62.
- Яцій В. О.** Ойконіми Івано-Франківщини з суфіксом -ів та його різновидами. *Культура слова*. Київ : Інститут української мови НАН України, 2005. № 65. С. 80–82.
- Czapla A.** Nazwy miejscowości historycznej ziemi Lwowskiej. Lublin : T-wo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, 2011. 327 s. Рец. на кн.: Вербич. С. О. *Студії з ономастики та етимології / Відп. ред. В. П. Шульгач*. Київ, 2014. С. 183–199.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

- АТПУ** – Адміністративно-територіальний поділ України за станом на 01.02.2021 / ВР України. URL : <http://gska2.rada.gov.ua/pls/z7502/a002>
- ІМС** – Історія міст і сіл Української РСР : у 26 т. Київ, 1967–1973. Т. 1–26.
- ЙФМ** – Йосифінська (1785–1788) і Францисканська (1819–1820) метрики. Перші поземельні кадастри Галичини. Показчик населених пунктів. Київ, 1965.
- УкрАТП** – Українська РСР. Адміністративно-територіальний поділ на 1 вересня 1946 року / Відп. ред. М. Ф. Попівський. Київ : Українське видавництво політичної літератури, 1947. 1062 с.
- SGKP** – Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. ТТ. I–XIV, Warszawa, 1880–1914.

REFERENCES

- Buchko, D. H.** (2004). Kilka uwah pro atrybuty v skladykh oikonimakh [A few notes about attributes in compound oikononyms]. *Studii z onomastyky ta etymolohii – Studies of etymology and onomatology* (pp. 16–21). Kyiv [in Ukrainian].
- Buchko, D. H.** (2013). Osnovni pryntsyipy i sposoby nominatsii poselen u Halytskii zemli (za danymy reiestru poselen z 1670 r.) [Basic principles and methods of nomination of the settlements in the Galician land (according to the register of settlements since 1670)]. *Istorychna ta suchasna ukrainska onomastyka: Vybrani pratsi – Historical and modern Ukrainian onomastics: Selected works* (pp. 346–356). Chernivtsi: Bukrek [in Ukrainian].
- Buchko, D. H.** (2013). Pislivoienne vporiadkuvannia nazv naselenykh punktiv i yoho vplyv na oikonimiinu systemu Ukrainy [Post-war ordering of place-names and its influence on the oiconymical system of Ukraine]. *Istorychna ta suchasna ukrainska onomastyka: vybrani pratsi – Historical and modern Ukrainian onomastics: Selected works* (pp. 225–233). Chernivtsi: Bukrek [in Ukrainian].
- Buchko, D. H.** (1990). Pokhodzhennia nazv naselenykh punktiv Pokuttia [The origin of the names of Pokuttia settlements]. Lviv : Svit [in Ukrainian].

- Czapla A.** (2011). Nazwy miejscowości historycznej ziemi Lwowskiej [Name of Places in the Historical Lvov Territory]. Lublin: T-wo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Review of the book: **Verbych, S. O.** (2014). In V. P. Shulhach (Eds.), *Studii z onomastyki ta etymolohii – Studies on onomastics and etymology* (pp. 183–199). Kyiv [in Ukrainian].
- Dyka, L. L.** (2011). Skladni ta skladeni oikonimy Skhidnoho Podillia: semantyka ta struktura [The complicated and drawn oykonyms of Eastern Podillia: semantics and structure]. In M. Fedurko, V. Kotovych, H. Fil (Eds.), *Ridne slovo v etnokulturnomu vymiri: Materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Native word in ethnocultural dimension [Text]: Scientific Papers Collection of Third International Scientific Conference* (pp. 116–124). Drohobych: Posvit [in Ukrainian].
- Holinaty, O. P.** (2013). Leksyko-semantychna osnova oikonimii Kirovohradshchyny [The lexico-semantic basis of the oykonyms of Kirovohrad region]. *Aktualni problem filolohii ta perekladoznavstva – Current issues of linguistics and translation studies*, 6 (2), 83–92 [in Ukrainian].
- Humetska, L. L.** (1958). Narys slovtvorchoi systemy ukrainskoi aktovoi movy XIV–XV st. [The essay on the word-forming system of the Ukrainian act language of the 14th–15th centuries]. Kyiv: V-vo AN URSR [in Ukrainian].
- Iatsii, V. O.** (2005). Oikonimy Ivano-Frankivshchyny z sufiksom iv ta yoho riznovydamy [Oykonyms of Ivano-Frankivsk region with the suffix -iv and its varieties]. *Kultura slova – Culture of the word*, Kyiv : Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy, 65, 80–82 [in Ukrainian].
- Kasim, H. Yu.** (1978). Cherez defis chy razom? [Through a hyphen or together?]. *Kultura slova – Culture of the word*, 14, 73–78 [in Ukrainian].
- Kotovych, V. V.** (2017). Oikonimy Ternopilshchyny na -ivka: linhvokulturolohichni aspekt [Oikonims of ternopil region ending in -ivka: linquo-cultural aspect]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. Volodymyra Hnatiuka. Serii: Movoznavstvo – The Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: Linguistics*, Ternopil, 1 (27), 175–183 [in Ukrainian].
- Kotovych, V. V.** (2019). Khrystyianski motyvy v oikonimakh Ukrainy: linhvokulturolohichni aspekt [Christian motives in oikonimes of ukraine: linguistics and cultural aspects]. *Studia Ucrainica Varsoviensia*, 7, 13–22. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. DOI: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0013.6008> [in Ukrainian].
- Kupchynska, Z. O.** (2017). Arkhaichni oikonimy na *-skъ: Verkhnie ta Serednie Prydnisteria (XI–XXI st.) [Archaic oykonyms ending in *-ъskъ: upper and middle prydniesteria (XI–XXI centuries)]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. Volodymyra Hnatiuka. Serii: Movoznavstvo – The Scientific Issues of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: Linguistics*, 1 (27), 194–198 [in Ukrainian].
- Kupchynska, Z. O.** (2017). Arkhaichni oikonimy na *-skъ: Pravoberezhne Polissia (XX–XXI st.) [Archaic oykonyms ending in *-ъskъ: right-bank polissia (XI–XXI centuries)]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii filolohichna – Visnyk of the Lviv University. Series Philology*, 64 (II), 18–29. Lviv [in Ukrainian].
- Masenko, L. T.** (1983). Rozvytok toponimichnoi leksyky [Development of toponymic vocabulary]. *Istoriia ukrainskoi movy. Leksyka i frazeolohiia – History of the Ukrainian language. Vocabulary and phraseology* (pp. 620–659). Kyiv: Naukova Dumka [in Ukrainian].
- Mosur, O. S.** (2019). *Mikrotoponimiia kintsia XVIII – pochatku XIX stolittia: Sambirskyy tsyrkul: [Microtoponymy of the end of XVIII – the beginning of XIX cc.: Sambirskyy cyrkul]*. (PhD Thesis). Lviv [in Ukrainian].
- Skliarenko, O., Skliarenko, O.** (2013). *Typolohichna onomastyka: monohrafiia: u 5 kn. Knyha druha: Onomastychnyi slovtvir u typolohychnomu rakursi [Typological onomastics: monograph: in 5 books. Book two: Onomastic word-work in a typological perspective]*. Odesa: Astroprynt [in Ukrainian].
- Tsaralunha, I. B.** (2005). Skladeni oikonimy na -any (-yany) [The drawn oykonyms ending in *-any (-yany)]. *Materialy III Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii „Sloviany: istoriia, mova, kultura” – Slavs : History, Language, Culture : Materials of the 3rd All Ukrainian Scientific and Methodological Conference : Collection of Scientific Articles* (Vol. 1), (pp. 60–62). Dnipropetrovsk : Nauka i osvita [in Ukrainian].

SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

ATPU – Administratyvno-terytorialnyi podil Ukrainy za stanom na 01.02.2021 [Administrative-territorial units of Ukraine as of February 1, 2021]. Retrieved February 1, 2021, from: <http://gska2.rada.gov.ua/pls/z7502/a002> [in Ukrainian].

- IMS** – (1967–1973). Istorii mist i sil Ukrainskoi RSR : u 26 t. [The history of cities and villages of the Ukrainian SSR: in 26 vols.] (Vols. 1–26). Kyiv. [in Ukrainian].
- IFM** – (1965). Yosyfinska (1785–1788) i Frantsyskanska (1819–1820) metryky. Pershi pozemelni kadastry Halychyny. Pokazhchyk naselenykh punktiv [Josephine (1785–1788) and Franciscan (1819–1820) metrics. The first land cadastre of Galicia. Index of settlements]. Kyiv [in Ukrainian].
- UkrATP – Popivskyj, M. F.** (1947). Ukrainska RSR. Administratyvno-terytorialnyi podil na 1 veresnia 1946 roku [Ukrainian SSR. Administrative-territorial division on September 1, 1946]. Kyiv : Ukrajinsjke vydavnytvo politychnoji literatury [in Ukrainian].
- SGKP** – (1880–1914). Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich [The Geographical Dictionary of the Kingdom of Poland and other Slavic Countries] (Vols. 1–14). Warszawa [in Polish].